

UN MÓN FELIÇ

HUXLEY, Aldous

Ed. Hogar del libro, Col·lecció Nova Terra 19, 6ena edició, 1987, 254 pàgines. Traducció Ramon Folch i Camarasa. T.o.: *Brave new world*, 1932

En un món totalment planificat, on les persones es fabriquen al laboratori i es condicionen en les fases embrionàries, Bernat Marx es troba desplaçat i incòmode. Els embrions humans es processen segons la feina que hauran de desenvolupar; individus *alfa*, *gamma*, *epsilon*... Aquest condicionament continua amb la hipnopèdia, mentre dormen, que els fa estimar allò que han de fer; aquest és el secret de la felicitat. Això es combina amb el consum d'una droga universal, el *soma*, que fa somiar sense cap efecte nociu. Tota l'organització està al servei de mantenir estable el sistema. La planificació és absoluta: la feina, l'esbarjo, l'esport, el consum, l'educació. Bernat Marx és un *alfa*, però amb algun problema en la seva gestació, no s'adapta als condicionaments, i no li agrada el que s'ha previst que li ha d'agradar. Això és el que crida l'atenció de Lenina una femella alfa de gran èxit. Tots dos programen un viatge a la reserva salvatge, lloc on viuen humans en l'estat previ. Allà coneixen a Linda dona d'un mandatari, que es va perdre en una visita a la reserva, i a John el seu fill, nascut per una manca de cura en les relacions. Tornen amb tots dos a Londres. Linda mor al cap de poc temps plena de soma en una institució per agonitzants. John és objecte de la curiositat de tothom. Després de rebutjar el món planificat, es retira a una torre des d'on vol viure al marge de tot en una tornada a una mena de religió que el fa autocastigar-se per allunyar les temptacions del món civilitzat. Però els visitants atrets pel fenomen, no el deixen tranquil i acaba penjant-se.

Amb molta visió del futur, es publica el 1932, encerta en la denuncia de les conseqüències de la planificació social. Projecta amb molta perspiciàcia els avenços de la biotecnologia incipient, i de les tècniques de control social. Algunes previsions resulten ingènues, i d'altres molt importants, com la xarxa i les tecnologies de la comunicació, cauen fora del seu càlcul. Els personatges resulten pobres, potser per l'atenció posada en la trama de denúncia social i la descripció d'un futur en un escenari esquemàtic.

Aquesta utopia d'un món futur és una crítica al col·lectivisme i a l'ús de la tècnica per condicionar les persones i fer-les estimar el seu rol social. Els personatges tenen noms dels comunistes i dels grans inventors. El sistema ha rebutjat la família natural, i es concep la maternitat com una relació fastigosa. Les relacions sexuals resten reduïdes a moments de plaers, i l'estabilitat d'una parella es veu com quelcom sospitos i antisocial. L'hedonisme és l'ideal absolut; no hi ha amor, no hi ha virtut, no hi ha esforç. Les religions ja no són necessàries i el seu paper és només un record de la cultura anterior que és perillosa perquè pot fer que la gent pensi massa i es faci preguntes desestabilitzadores. Prescindeix absolutament de la moralitat, tant per denunciar les aberracions del nou món i les seves conseqüències, com per proposar cap solució. Hi ha referències a la transcendència, però d'una manera genèrica, i amb el recurs a les creences orientals.

15/12/2018
